

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Henōtikon siue Pacificatorivm Dissecti Belgii

Afhakker, Aegidius

Vrsellis, 1618

Capvt I. An Mvtva Tolerantia Avt moderatio sit remedium concordiaē
legitimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64709)

am prudentes omisisse; tanquam vel ex vno hoc, de quo agimus Belgarum dissidio satis fiat omnibus manifestum Christum Dominū ^{Mat. ult.} ^{18.} (cui omnis data est potestas in cælo & in terra) vel de idoneo aduersus huiusmodi miseria remedio Ecclesiæ suæ prouidisse, vel ex malorum quæ ei euentura essent siue ignorantia siue incuria, in necessarijs eidem defuisse. Interim verò in huius remedij inquisitione pacificatores isti sententijs discrepantes, dum quærunt vnitatem, diuisioni nouam subministrant materiam. Nos itaque in hac 3. parte sententias illorum quam poterimus breuissimè referemus, simulque quanti sint valoris Dei verbo rectaque; ratione duce disquiremus.

CAPVT I.

AN MUTVA TOLERANTIA AVT
*moderatio sit remedium concordie
 legitimum.*

PRIMUM consilium restituendæ pacis est Remonstrantium communiter dum volunt ab vtraque parte mutuam seruari tolerantiam ita vt vnus alterū nō iudicet aut condemnet; sed in sensu suo abundare sinat, & nihilominus in religionis communione permaneant,

P 4 ficut

sicut de vescendis quibusdam cibus docuit Apostolos *Romanorum decimoquarto*. Sed quoniam in hoc medium aduersarij non consentiunt, imo non minus probabiliter è sacris literis & ratione probant esse iniquum & nullo modo admittendum, longius ab vnione receditur, præsertim cum iam dudum Remonstrantes in suspicionem apud aduersarios venerint, quasi nõ nisi ad tēpus, donec videbitur latius prof agentur, maioresq; sibi vires conciliēt, hanc tolerantiam cōmendare cupiāt.

Et certe cū ipsi tā absurda & blasphema Contra-Remonstratib. adscribūt dogmata, vt quæ ea tolerare in Domo Dei, quæ est Ecclesia, cupiat, omnē quoq; in eā recipere impietatem aut tolerare possit, nullatenus toleranda est talis tolerantia. Nā illi errorū magistri quos Apostoli suis temporibus, à fidelibus in domum recipi, quos saluari noluerunt, quos Sathanæ tradiderunt, quibus Anathema dixerunt, nequaquam tam impia reperiuntur sententia quam ea sint dogmata, quibus vel aperte asseritur vel consequentia infallibili deducitur Deū peccati esse authorē, eū cogere infantes vt peccēt, vt ita possit illos iuste æternis inferni cruciatibus punire: Nullū esse peccatum vel, si sit, illud nõ homines, sed Deū in hominibus cōmittere, adeoque tyrannicè & absque omni culpa illos homines in infernū detrudi &c. Hæc tamē Remonstrates passim tribuunt

suis

suis Contra-Remonstrantibus vt patet ex
 1. parte. Nobis autem Catholicis nullum tri-
 buere errorē vel minima probabilitate pos-
 sunt qui tam sit vel impius vel blasphemus, a-
 deoque omni verbo Dei rectæque rationi tā
 contrarius. Cū itaq; nos pro fratribus tolerā-
 dos esse nō existimēt, de Cōtra-Remōstrāti-
 bus id existimare quomodo sincerē poterūt?
 Ex altera quoque parte Contra-Remonstrā-
 tes, siquidē tenere velint vnicā suā consolati-
 onem, quā & in vita & in morte habere se di-
 cūt, nequaquam Remonstrantium de perse-
 uerantiæ & salutis æternæ incertitudine sen-
 tentiam possunt tolerabilem æstimare; præ-
 fertim cum fidem nullā iustificare putent ni-
 si cui annexa sit (vel qua sit) certa cordis fiducia
 quā quilibet fidelis homo in semetipso certifica-
 tur, non solum alijs sed etiam sibi remissionem pec-
 catorum, perpetuam iustitiam, & beatitudinem
 à Deo donatam esse ob merita CHRISTI.
 Remonstrantes contra, cum talem fidem nō
 habeāt neq; docere velint (vt patet ex quin-
 to articulo vbi tenēt verē fideles & iustifica-
 tos posse & à fide & ab æterna beatitudine
 excidere) tollunt ex Ecclesia vnicum mediū
 per quod homines ex Contra-Remonstran-
 tiū sententia iusti fiunt & à peccatis liberātur.
 Quod si Contra-Remōstrantes pastores tole-
 rare velint, oues suas lupis pascēdas cōcedēt:
 pro quibus (si boni sint) etiā animas proprias
 dare debent Ioannis 10. P 5 Ar-

*In solari.
 one Del.
 phensi
 art. 3.
 puncto 2.
 Loyd.
 p. 76.*

Argumenta quibus nituntur Remonstrantes hanc tolerantiam suadere, soluuntur tum attenta grauitate controuersæ, tum distinctione crescentis ac decrescentis veræ religionis in hominum pectoribus. Sicut enim est imprudentis artificis, quamlibet rudem indigestamque materiam & in sui præparatione morâ temporis indigentem, subito primoque operationis instanti, velle habere perfectam, & ab omni dispositione mala omnique obliquitate liberatam: ita diuina etiam prudētia docet, dum rudibus adhuc hominibus prauisque siue Iudaismi siue gentilissimi erroribus imbutis Christiana veritas infillatur, toleranda ad tempus esse que euelli subito non possunt opinionum phantasmata: interim ijs pro fundamento positæ quæ ad salutem cuiuslibet pro isto tempore cognoscuntur esse necessaria. Sic Apostoli suo tempore non ex prudentia carnis sed ex Spiritus Sancti sententia legales quasdam ceremonias & ipsi obseruarunt & alijs obseruandas præscripserunt, sic purificatus vt Nazareus Paulus, sic circūcisus Timotheus. Imo sic Magister Apostolorum Christus Dominus prohibuit ijs ne quod esset I E S V S C H R I S T V S intempestiuè prædicarent Matth. 16. 21. 17. 9. Genuina huius tolerantia causa est, quia non subito sed paulatim medijs dispositionibus perfectio introducenda est, adeoque in eo qui tolerat

I. Cor. 9.

Act. 15.

Act. 21.

Act.

tolerat nulla est simulatio tanquam imperfectionem approbante, sed maioris perfectionis dissimulatio, qua margaritę ante porcos non proiiciantur. Maxima verò ratione huiusmodi tolerantia erga Iudeos erat exercenda; utpote quorum legalia usque ad mortem CHRISTI sancta fuerant & Deo grata, & non subito vno temporis momento poterant aut debebant toto terrarum orbe esse noxia & mortifera: Sed nouę legis promulgatione cum honore erant sepelienda. Verum vbi perfectio semel fuit introducta, vbi errores euulsi, obliquitas expolita; tunc demum respicere retrò, per viam qua ventum erat redire, à veritate semel habita vel parum declinare nequaquam licere manifestum est, cum sit deficere. Quamobrem eis qui ad hoc vel nos vel alios student compellere *ne ad horam quidem cedendum esse suo* nos exemplo docuit Apostolus *ut nimirum veritas Euangelij permaneat vbi semel fuit.* Sic idem Apostolus qui antea circumciderat Timotheum ut tutius proficeret in prædicanda Drebæ fide Euangelij; nunc Galatas ne deficient monet: *state & nolite iterum iugo seruitutis contineri.* Nec simpliciter monet sed addit: *Ecce ego Paulus dico vobis quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil prodest &c.* Ita quod in priori casu prudenter & absque salutis

Gal. 2:
versu. 3.
& 5.
Gal. 5. 10.

Gal. 2. 11, & seq. salutis cuiusquam dispendio seruauerat; hoc ipsum in posteriori, cum salute nō posse subsistere demonstrat. Sic idem Sancto Petro in casu ancipiti minus, vt videtur, prudēter Iudæorum potius infirmitati tolerandæ, quàm gentium perfectioni roborandæ operam danti in faciem restitit. Si istud in rebus tam exiguis factum, quid si tantis in rebus quantas hic tractamus tam ingens orta fuisset controuersia? Certe nunquam vel CHRISTVS vel Apostoli in Euangelicæ veritatē etiam exordio tam impia ac blasphema dogmata vel apud gentes vel Iudæos tolerarunt, quæ (vt loquitur, de Gomari doctrina Arminius) *repugnent diuina sapientia, iustitia & bonitati, natura etiam hominis, creatio- nis, vita & mortis aeternæ, peccati denique & gratia: è quibus sequatur DEVM esse peccati authorem, DEVM, si quisquam, peccare &c.* vnde licet fortassis non id velint Remonstrantes vt aduersariorum doctrina tanquam in CHRISTI Ecclesia tolerabilis cuilibet fidelium libera perpetuo relinquatur, sed vt velut in secundæ reformationis exordio tantisper patienter toleretur; donec cunctando rem ipsi valeant restituere; probari tamen hæc eorum patientia nec rationi rectæ nec Contr. Remonstrantibus poterit.

Ex dictis etiam facile intelligitur non esse æquam

vide parte prima de professione Arminij An. no 1608. pag. 32.

æquam moderationem huiusmodi qua recepta semel & iam diu inolita veritas reticetur, eo præsertim tempore quo, ea oppugnata, falsa doctrina subintroducitur, Si enim *quæ à Deo sunt ordinata sint*, quommodo ad pacem Ecclesiæ conseruandam veritas (non dico dissimulanda) sed labefactanda? Promisit qui *fidelis est & verax, qui cum iustitia iudicat & pugnat*, promisit inquam, *portas inferi nunquam aduersus Ecclesiam suam præualituras*. Nos in istum finem quæ nobis ipse media præscripsit adhibere conuenit: De cætero, ipsi curæ sit quomodo promissum suum impleat. Quid nos quas ipse non probat, suppetias ei ferimus inferi?

Rom. 13. 1.

Apoc. 191.
Matt. 16.

Si tamen falsa sit Contra-Remonstrantium sententia tantisquæ dicterijs merito obnoxia iusta quidem est præscripta eis moderatio: verum ad Reipublicæ pacem proficere nequaquam poterit, quamdiu falsitatis conuicti nõ fuerint: nisi fortassis pænæ timore compesci à tumultibus possint. Sed nec ordinata est coactio priusquam de causæ iustitia constet.

C A P V T II.

AN VITAE AC MORVM EMENDATIO solidum sit concordia ineunda remedium.

ALTERVM est consilium Irenæi Philaletij in suo Cleopha *Supra anno 1617.* Nullum esse aliud ineundæ denuo concordia re-